

Utfall och resultat för havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020

Bilder: Kentaroo Tryman och Kate Kärrberg.

Det svenska havs- och fiskeriprogrammet finansieras bland annat genom Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). Både fonden och det svenska programmet finns för att stötta svenska företag, organisationer och myndigheter i utvecklingen av de blå sektorerna i Sverige och för att underlätta implementeringen av den gemensamma fiskeripolitiken. Havs- och fiskeriprogrammet ska bland annat bidra till följande tre (av totalt tio) mål i strategin Europa 2020:

- öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag
- skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser
- främja sysselsättning.

I tabellerna i dokumentet har vi sammanställt de utfall och resultat som stöden i havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020 har bidragit med totalt till och med år 2021. Utfallet är det antal projekt som har genomförts tack vare stöden i programmet. Resultatet är vad som har åstadkommit genom dessa projekt, till exempel minskade bifångster. Projekten och investeringarna är knutna till olika mål som kallas för unionsprioriteringar. Varje projekt eller investering ska bidra till en viss unionsprioritering, som framgår i beskrivningen till varje tabell.

Programmets utfall och resultat är viktiga att mäta för att kunna övervaka att utvecklingen går i den takt som det är tänkt. Därför finns det också uppsatta mål att jämföra med. Målen är satta till 2023 eftersom det kan ta längre tid än själva programperioden (2014–2020) för resultaten att realiseras.

Programmet har hittills bland annat bidragit till att minska bifångsterna och höja bränsleeffektiviteten inom fisket, höjt produktionen inom flera delar av vattenbruket samt ökat både volym och värde i det första försäljningsledet för fiskeri- och vattenbruksprodukter. Några resultat är dock lägre än förväntat,

exempelvis den företagsekonomiska utvecklingen inom fisket samt programmet bidrag till att utveckla skyddade områden till havs.

Utfall: antalet projekt och investeringar

Tabell 1–6 visar programmets utfall. Med utfall menas antalet projekt och investeringar som har genomförts med stöd från havs- och fiskeriprogrammet till och med år 2021 inom respektive åtgärd. Utfallet kan ses som ett första steg för att kunna åstadkomma resultat med stöden. För åtgärd III.3 i tabell 4 visas antalet utvalda lokala utvecklingsstrategier i stället för antalet projekt.

Tabell 1. Främjande av ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske (unionsprioritering 1).

Artikel i EHFF	Åtgärd	Åtgärds-kod	Mål 2023	Utfall 2021
37	Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete	I.14	9	6
38	Investeringar inom fiske	I.15	126	83
39	Nya tekniska lösningar inom fiske och nya former av förvaltning och organisation inom fiske	I.16	11	5
40.1.a	Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp	I.17	19	26
43.2	Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - Anpassning till landningsskyldigheten	I.24	4	2
40.1.b–g	Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald och bevarandeprojekt för skyddade områden	I.18	27	17
36	System för tilldelning av fiskemöjligheter	I.13	2	2
42	Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk	I.22	25	25
43.1 + 3	Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - Förbättrad infrastruktur	I.23	16	13
30	Diversifiering inom fiske	I.6	9	6
26	Utveckling av produkter och processer inom fiske	I.1	2	4
28	Partnerskap mellan forskare och fiskare	I.3	2	1
29.1–2	Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske	I.4	6	11

Tabell 2. Främjande av ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk (unionsprioritering 2).

Artikel i EHFF	Åtgärd	Åtgärdskod	Mål 2023	Utfall 2021
47	Innovationsprojekt inom vattenbruk	II.1	7	9
48.1.a–d	Produktiva investeringar i vattenbruk	II.2	27	25
52	Startstöd för hållbara vattenbruksföretag	II.8	18	12
48.ie	Miljöinvesteringar i vattenbruk	II.3	27	25
51	Kommunal planering av vattenbruk	II.7	10	2
56	Djurs hälsa och välbefinnande	II.12	4	2
50	Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk	II.6	6	6

Tabell 3. Främjande av genomförandet av den gemensamma fiskeripolitikens regler (unionsprioritering 3).

Artikel i EHFF	Åtgärd	Åtgärdskod	Mål 2023	Utfall 2021
77	Datainsamling	VI.2	2	2
76	Kontroll och tillsyn av fiske – stöd till ansvarsmyndigheter och kontroll och tillsyn av fiske – stöd till privata aktörer	VI.1	450	99

Tabell 4. Fler arbetstillfällen och bättre territoriell sammanhållning (unionsprioritering 4).

Artikel i EHFF	Åtgärd	Åtgärdskod	Mål 2023	Utfall 2021
62.1.a	Förberedande stöd LLU	III.1	4	8
63	Genomförande av lokala utvecklingsstrategier och driftkostnader	III.3	10	13
64	Samarbetsprojekt	III.4	11	10

Tabell 5. Främjande av saluföring och beredning (unionsprioritering 5).

Artikel i EHFF	Åtgärd	Åtgärdskod	Mål 2023	Utfall 2021
66	Produktions- och saluföringsplaner	IV.1	30	28
68	Bilda producent- eller branschorganisationer och saluföringsåtgärder	IV.3	39	29
69	Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter	IV.4	59	47

Tabell 6. Främjande av genomförandet av en integrerad havspolitik (unionsprioritering 6).

Artikel i EHFF	Åtgärd	Åtgärdskod	Mål 2023	Utfall 2021
80.1.b	Skydd av havsmiljön	VIII.2	11	5
80.1.c	Öka kunskapen om havsmiljön	VIII.3	4	4

Resultat av projekten och investeringarna

Tabell 7–11 visar de resultat som har uppnåtts genom projekt och investeringar som genomfördes med stöd från havs- och fiskeriprogrammet till och med år 2021. Resultaten redovisas genom indikatorer som är gemensamma för EU-länderna. Indikatorerna mäter kortsiktiga effekter som har uppnåtts redan vid projektets eller investeringens avslut och ger en indikation på i vilken grad man kan förvänta sig att långsiktiga effekter kommer att uppstå. De långsiktiga effekterna som programmet och fonden ska bidra till är knutna till olika mål som kallas för unionsprioriteringar.

Vissa mål har uppnåtts, andra är svårare att nå

De flesta av programmets indikatorer visar att programmet bidrar till en positiv utveckling mot programmets mål, och flera mål är redan uppnådda. Hittills har programmet bland annat bidragit till att minska bifångsterna och höja bränsleeffektiviteten inom fisket. Programmet har också bidragit till en produktionsökning för ekologiskt vattenbruk och en god företagsekonomisk utveckling inom vattenbrukssektorn.

Däremot har arealen skyddade områden inom unionsprioritering 1 och unionsprioritering 6 inte ökat genom stöd från programmet. Tillhörande resultatindikatorer ligger därför långt ifrån programmets mål. Det beror bland annat på att de hittills avslutade projekt som bidrar till resultatindikatorerna i liten utsträckning har syftat till att upprätta nya skyddade områden. De har i stället genomfört miljöåtgärder för att utveckla befintliga områden. Nationellt utförs

mycket arbete på denna front, men detta har hittills finansierats utanför programmet.

Tabell 7. Främjande av ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske (unionsprioritering 1).

Indikatorkod	Resultatindikator	Mål 2023	Resultat 2021
1.1	Förändring av produktionsvärdet (tusen euro)	1 100	1 018
1.2	Förändring av produktionsvolymen (ton)	0	27
1.3	Förändring av nettovinster (tusen euro)	180	385
1.4.a	Förändring av oönskade fångster (ton)	-2 300	-542
1.4.b	Förändring av oönskade fångster (%)	-75	-94
1.5	Förändring av fiskets bränsleeffektivitet (liter bränsle/ton landad fångst)	-18	-97
1.10.a	Förändring av täckningen av Natura 2000-områden som utsetts enligt fågel- och livsmiljödirektiven (km ²)	50	0
1.10.b	Förändring av täckningen av andra geografiska skyddsåtgärder enligt artikel 13.4 i direktiv 2008/56/EG (km ²)	50	0
1.7	Skapad sysselsättning (heltidsekvivalenter) inom fiskerisektorn eller kompletterande verksamheter	5	11
1.8	Bibehållen sysselsättning (heltidsekvivalenter) inom fiskerisektorn eller kompletterande verksamheter	10	9

Tabell 8. Främjande av ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk (unionsprioritering 2).

Indikatorkod	Resultatindikator	Mål 2023	Resultat 2021
2.1	Förändring av volym vattenbruksproduktion (ton)	1 725	6 703
2.2	Förändring av värde vattenbruksproduktion (tusen euro)	7 650	8 896
2.3	Förändring av nettovinst (tusen euro)	730	9 912
2.4	Förändring av produktionsvolymen ekologiskt vattenbruk (ton)	1 700	4 650
2.5	Förändring av produktionsvolymen recirkulerande vattenbrukssystem (ton)	500	22

Tabell 9. Främjande av genomförandet av den gemensamma fiskeripolitikens regler (unionsprioritering 3).

Indikatorkod	Resultatindikator	Mål 2023	Resultat 2021
3.b.1	Ökning av procentandelen fullgjorda Datainsamlingsinbjudningar (%)	0	0
3.a.1	Antal upptäckta allvarliga Överträdelser (antal)	10	6
3.a.3	Landningar som varit föremål för fysisk kontroll (%)	5	8,1

Tabell 10. Fler arbetstillfällen och bättre territoriell sammanhållning (unionsprioritering 4).

Indikatorkod	Resultatindikator	Mål 2023	Resultat 2021
4.1	Skapad sysselsättning (heltidsekvivalenter)	8	8
4.2	Bibehållen sysselsättning (heltidsekvivalenter)	25	22
4.3	Startade företag (antal)	5	5

Tabell 11. Främjande av saluföring och beredning (unionsprioritering 5).

Indikatorkod	Resultatindikator	Mål 2023	Resultat 2021
5.1.a	Förändring av värdet av den första försäljningen i producentorganisationer (tusen euro)	740	11 390
5.1.b	Förändring av volymen av den första försäljningen i producentorganisationer (ton)	0	42 980
5.1.c	Förändring av värdet av den första försäljningen i andra än producentorganisationer (tusen euro)	195	974
5.1.d	Förändring av volymen av den första försäljningen i andra än producentorganisationer (ton)	0	505

Tabell 12. Främjande av genomförandet av en integrerad havspolitik (unionsprioritering 6).

Indikatorkod	Resultatindikator	Mål 2023	Resultat 2021
6.2.a	Förändring av täckningen av Natura 2000-områden som utsetts enligt fågel- och livsmiljödirektiven (km ²)	300	0
6.2.b	Förändring av täckningen av andra geografiska skyddsåtgärder enligt artikel 13.4 i direktiv 2008/56/EG (km ²)	300	57